

บทที่ 2

ลักษณะการเรียนรู้โดยวิธีกระบวนการกลุ่มที่นำมาปรับ
ใช้กับการสัมมนา

ลักษณะการเรียนรู้

โดยวิธีกระบวนการกลุ่มที่นำมาปรับใช้ในการสัมมนา

การเรียนรู้โดยวิธีกระบวนการกลุ่มเป็นวิธีที่จะช่วยให้สมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ปฏิกิริยาภายในกลุ่ม เพื่อให้รู้จักปรับตัว ทำความเข้าใจ รู้จักศึกษาผู้อื่น-ตนเอง และหาหนทางให้ได้ข้อตกลงร่วมกัน ลักษณะกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีกระบวนการกลุ่ม จึงเป็นแนวทางที่สามารถนำมาปรับใช้กับวิธีการจัดสัมมนา เพราะมีลักษณะดังนี้

■ ลักษณะการเรียนรู้

โดยวิธีกระบวนการกลุ่มที่นำมาปรับใช้ในการสัมมนา

1

ค่านิยมเรื่องการนับถือบุคคล

2

การเรียนรู้โดยวิธีกระบวนการกลุ่มนี้ มิได้เกิดจากผู้นำเพียงผู้เดียว

3

ผู้นำมีหน้าที่เป็นเพียงผู้จัดกิจกรรม

4

การเรียนรู้จะเกิดขึ้นกับสมาชิกได้

ลักษณะการเรียนรู้

โดยวิธีกระบวนการกลุ่มที่นำมาปรับใช้ในการสัมมนา

5

การเรียนรู้ของกลุ่มจะเป็นการเรียนรู้ใน 3 ลักษณะคือ

- ➡ การเรียนรู้เรื่องของตนเอง
- ➡ การเรียนรู้เรื่องของสมาชิกคนอื่น
- ➡ การเรียนรู้เรื่องกระบวนการกลุ่ม

ขั้นตอนของการเรียนการสอน โดยวิธีกระบวนการกลุ่ม

- 1 ขั้นวางแผน (Planning)
- 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Participation)
- 3 ขั้นค้นพบ (Discovery)
- 4 ขั้นวิเคราะห์ (Analysis)
- 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation)
- 6 ขั้นนำไปใช้ (Application)

1. บทบาท ของผู้นำและสมาชิก

บทบาท คือ ...

ลักษณะการแสดงออก ที่เป็นลักษณะของแต่ละคนในกลุ่ม บทบาทของคนหนึ่ง ในแต่ละกลุ่ม จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคคลในกลุ่มและอิทธิพลในการแสดงออกของกลุ่มต่อสังคมนั้นๆ ด้วย

1.

บทบาท ของผู้นำและสมาชิก

บทบาทของการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม แบ่งออกได้ ดังนี้

1

บทบาทของผู้นำ

- จะต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิทางอารมณ์สูง
- ทำความเข้าใจและให้ความเห็นอกเห็นใจ
- พุดน้อย
- ทำหน้าที่ประสานงาน
- สื่อความหมายได้ถูกต้อง
- เป็นคนที่ใจกว้าง

1.

บทบาท ของผู้นำและสมาชิก

บทบาทของการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม แบ่งออกได้ ดังนี้

1

บทบาทของผู้นำ

- ให้การสนับสนุน
- เน้นให้สมาชิกเข้าใจ
- ทำตัวเป็นกลาง
- ช่วยเชื่อมโยงความคิดเห็นของสมาชิกและสรุปผลการเรียนรู้
- ควบคุมกระบวนการเรียนรู้

2

บทบาทของสมาชิก

- พยายามร่วมกิจกรรมตลอดเวลา
- มีความตั้งใจและกระตือรือร้น
- ให้ความช่วยเหลือกันในกลุ่ม
- ฝึกตนในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ
- แสดงความรู้สึกรักและความคิดที่เป็นอิสระต่อกลุ่ม
- สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
- มีความรับผิดชอบในหน้าที่
- นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2

บทบาทของสมาชิก

- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- มองโลกในแง่ดี
- มีน้ำใจต่อเพื่อนสมาชิก
- พุดจาฉะฉาน ชัดเจน สุภาพและมีเหตุผล

ลักษณะ

กิจกรรมที่นำมาใช้ในกระบวนการกลุ่ม

- เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ
- ช่วยลดความตึงเครียด
- ส่งเสริมให้ความรู้และข้อคิดแก่สมาชิก
- ต้องมีการประเมินผลและวิเคราะห์งาน
- ช่วยให้ผู้สมาชิกรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ช่วยชี้แนะแนวทางให้สมาชิก
- ต้องทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประโยชน์

รูปแบบต่าง ๆ ของกิจกรรมที่นำมาใช้ในกระบวนการกลุ่ม

1

แบบบรรยาย

Lecture

2

แบบอภิปราย

Discussion

รูปแบบ ของการอภิปราย แบ่งออกได้ดังนี้

1 แบบอภิปรายกลุ่ม

Group Discussion

2 แบบอภิปรายเป็นคณะ

Panel Discussion

3 แบบอภิปรายแบบเสียงกระซิบ

Buss Discussion or Phillips 6

4 แบบอภิปรายแบบระดมสมอง

Brainstorming

5 แบบอภิปรายตามลำดับ

Circular Response

รูปแบบ ของการอภิปราย แบ่งออกได้ดังนี้

- 6 แบบอภิปรายแบบโต๊ะกลม
- 7 แบบอภิปรายแบบพู่ฉาวิสัยชันา
- 8 แบบอภิปรายแบบซิมโพเซียม

Round Table

Colloguy

Symposium

3. ทักตนศึกษา (Field Trip)

4. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing)

5. การสาธิต (Demonstration)

6. กรณีศึกษา (Case Study)

7. การเล่นเกมส์ (Game Playing)

8. การจำลองสถานการณ์ (Simulation)

9. การตั้งคณะกรรมการ (Committee)

10. คณะกรรมการ (Working Group)

11. เทคนิคการจัดทีมผู้ฟัง (Listening Team)

12. กลุ่มซักถาม (Audience Reaction Group)

13.

การให้ทำโครงการจริง

(Live Project Or Group Work)

14.

การประชุมทางวิชาการ

(Academic Meeting)

15.

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(work Shop)